Eierstrategi for

Midt-Gudbrandsdal Renovasjon IKS

Juridisk navn	Midt-Gudbrandsdal renovasjon (MGR)
Organisasjonsform	Interkommunalt selskap (IKS)
Organisasjonsnummer	932 584 514
Stiftelsesdato	26. september 2023
Eierandeler	Ringebu kommune 33,33 % (1/3) Sør-Fron kommune 33,33 % (1/3) Nord-Fron kommune 33,33 % (1/3)
Styrets leder	Øistein M. Andresen
Daglig leder	Roger Skansgård

1. Innledning

Eierstrategien skal ses i sammenheng med selskapsavtalen, vedtak i representantskapet og det regelverket som gjelder for selskapets virksomhet. Dersom det er motstrid mellom dokumentene, gjelder lov, selskapsavtale og formelle vedtak i eierorganene foran eierstrategien.

2. Eiernes begrunnelse for eierskapet

Kommunenes eierskap i MGR er sektorpolitisk begrunnet. Eierskapet skal sikre at kommunenes lovpålagte ansvar for husholdningsavfall ivaretas, ikke gi finansiell avkastning.

3. Selskapets formål

På vegne av eierkommunene skal MGR:

1. Levere renovasjonstjenester som tjener eierkommunene og regionen, herunder:
   - dekke husholdningenes, fritidsboernes og næringslivets behov
   - være pådriver for framtidsrettede renovasjonsløsninger
2. Bidra til langsiktig bærekraft gjennom:
   - ressurseffektiv drift
   - redusere avfallsmengder og økt sorteringsgrad
   - legge til rette for at avfall leveres til godkjent mottak og behandlingsløsning
   - redusert miljøbelastning av MGR sin egen virksomhet

4. Om selskapet

Selskapet ivaretar eierkommunenes lovpålagte plikt til håndtering av husholdningsavfall, jf. forurensningsloven § 30. I tillegg tilbyr selskapet avfallstjenester til private og offentlige næringsvirksomheter og privatpersoner.

MGR har hovedkontor og sitt hovedmottak på Frya (Sør-Fron), to bemannede gjenvinningsstasjoner på Rustmoen (Nord-Fron) og Fåvang (Ringebu), et ubetjent mottak for hageavfall på Kvam (Nord-Fron), samt ubetjente miljøstasjoner i fjellområdene. Om lag 70–80 prosent av virksomheten er knyttet til lovpålagt håndtering av husholdningsavfall, mens resterende andel er innsamling og håndtering av næringsavfall på kommersielle vilkår.

Næringsvirksomheten er ikke skilt ut i et eget selskap. I henhold til avfallsforskriften § 15-4 har selskapet et regnskapsmessig skille mellom lovpålagt håndtering av husholdningsavfall og kommersiell virksomhet. Det foreligger ikke krav om organisatorisk skille. Felles kostnader som ikke lar seg fordele direkte, fordeles forholdsmessig mellom de to virksomhetsområdene ved bruk av dokumenterte fordelingsnøkler. Formålet er å sikre etterlevelse av selvkostprinsippet og å unngå kryssubsidiering mellom lovpålagt og kommersiell virksomhet.

5. Rammebetingelser

Selskapet opererer innenfor et regulert handlingsrom som i stor grad er definert av nasjonalt og europeisk regelverk. Forurensningsloven pålegger kommunene ansvar for innsamling og håndtering av husholdningsavfall, og dette ansvaret er delegert til MGR gjennom selskapsavtalen.

Krav til kildesortering og materialgjenvinning skjerpes løpende gjennom nasjonale forskrifter og EØS-regelverk, og stiller stadig høyere krav til hvordan avfall håndteres og rapporteres. Klimahensyn og forventninger til bærekraftig ressursforvaltning preger også utviklingen i sektoren.

Som innkjøper av varer og tjenester er selskapet underlagt regelverket for offentlige anskaffelser. Som interkommunalt selskap reguleres selskapsformen av lov om interkommunale selskaper (IKS-loven), som blant annet setter rammer for styring, ansvar og eiernes innflytelse.

6. Overordnede eiermål

På vegne av eierkommunene skal selskapet:

- rigge seg for de kravene som kommer til renovasjon og avfallshåndtering
- levere tjenester som gir tilfredse og engasjerte innbyggere
- ivareta selskapets legitimitet og opprettholde et godt omdømme
- ha en jevn og forutsigbar gebyrutvikling
- bidra til å nå eierkommunenes klima- og miljømål gjennom sirkulære løsninger, utslippsreduserende tiltak og økt materialgjenvinning

Eierkommunene gir selskapet fleksibilitet til å se framover for å få til dette. Herunder skal innovasjonsgevinster selskapet oppnår bli igjen i selskapet, og bidra til å gi selskapet handlingsrom til videreutvikling av tjenesten.

7. Økonomi

Midt-Gudbrandsdal Renovasjon IKS er et solid og effektivt drevet selskap med lave gebyrer sammenlignet med andre renovasjonsselskaper i landet. Dette dokumenteres gjennom renovasjonsbenchmarking for regnskapsåret 2025 samt sammenligning mot KOSTRA-tall.

Kommunal renovasjon finansieres etter selvkostprinsippet, jf. forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). Selvkostprinsippet

innebærer at gebyrinntektene over tid ikke skal overstige de faktiske kostnadene ved tjenesten. Dette setter klare føringer for selskapets økonomi – det er ikke adgang til å ta ut overskudd til eierne fra den lovpålagte delen av virksomheten.

MGR har etter etableringen hatt to driftsår med positivt resultat både i selvkostområdet og i næringsvirksomheten. Selskapet står foran betydelige investeringer for å møte regulatoriske krav og fornye anlegg og utstyr. Investeringene vil øke lånegjelden mot eiernes garanterte låneramme i årene som kommer, og vil påvirke gebyrutviklingen.

8. Samarbeid, kompetanse og utvikling

MGR skal være en aktiv samarbeidspartner for eierkommunene i utviklingen av framtidige løsninger innen avfall, miljø og sirkulær økonomi. MGR skal arbeide aktivt for å rekruttere, utvikle og beholde nødvendig fagkompetanse for å møte framtidige krav i bransjen.

MGR skal drive kontinuerlig forbedringsarbeid for å møte endringer i bransjen og i kommunale planer. MGR skal aktivt benytte digitalisering og teknologi for å effektivisere drift, forbedre tjenestekvalitet og gi innbyggerne bedre brukeropplevelser.

9. Næringsvirksomhet

MGR skal være i det konkurranseutsatte næringsmarkedet der dette oppfyller ett eller flere av følgende:

- dekker behov i regionen som ikke i tilstrekkelig grad dekkes av private aktører
- gir ressurs- og kapasitetsutnyttelse i selskapets infrastruktur og bemanning
- reduserer presset på gebyret til abonnentene

Overskuddet fra næringsrenovasjon skal brukes til å utvikle og forbedre tjenestene til MGR, innenfor de rammer som selvkost- og kryssubsidieringsregelverket setter.

10. Kommunikasjon og innbyggerdialog

På vegne av kommunene skal MGR kommunisere til innbyggerne på en slik måte at det skaper forståelse og engasjement for avfallshåndtering og avfallsreduksjon. Abonnentene skal vite at prisen på renovasjonsgebyret avhenger av innbyggernes evne til å sortere, levere og redusere sin avfallsmengde.

11. Samfunnsnytte

- MGR sitt kjerneoppdrag er å levere renovasjonstjenester til innbyggere og næringsliv på vegne av eierkommunene, og bidra til en mer sirkulær økonomi og økt materialgjenvinning.
- MGR skal være en bidragsyter til sosial bærekraft gjennom å tilby lærlingplasser og arbeidstrening når selskapet har kapasitet til dette.
- MGR skal være en kunnskapsbedrift innenfor sitt fagområde og skal kunne bistå eierkommunene med kompetanse knyttet til kommunenes ansvar etter forurensningsloven § 30.
- MGR skal formidle kunnskap om miljø, avfall og digitale løsninger til innbyggerne.

12. Beredskap

- MGR er en del av eierkommunenes beredskap. Eierkommunene skal ta MGR med i sine risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplanverk der renovasjon og avfallshåndtering berøres. Selskapet skal kunne bistå ved kriser og ekstraordinære hendelser.
- MGR skal ha oppdaterte risiko- og sårbarhetsvurderinger og en beredskapsplan som sikrer robust drift ved kriser og bortfall av kritiske tjenester.

> **Avklaring av nye beredskapsoppgaver**
> Dersom eierkommunene pålegger MGR beredskapsoppgaver eller kapasitetskrav utover selskapets ordinære tjeneste- og selvkostansvar, skal ansvar, nivå, fullmakter og finansiering avklares særskilt.

13. Eierstyring, dialog og rapportering

Eierstyring utøves gjennom representantskapet. I tillegg gjennomføres det minst ett eiermøte hvert år. Eiermøtet er en arena for dialog og samordning og erstatter ikke formelle vedtak i selskapets organer.

Eierkommunene skal involveres tidlig i saker som er av vesentlig betydning for eierkommunene eller selskapets virksomhet, herunder beslutninger som påvirker kommunenes utgifter og gebyrer til innbyggerne. Eierkommunene skal samarbeide slik at det blir gode prosesser og forutsigbarhet for både MGR og innbyggerne i disse sakene.

MGR skal årlig rapportere til eierkommunene om måloppnåelse, økonomi, gebyrutvikling, bærekraft og risikoforhold.

14. Revisjon av eierstrategien

Eierstrategien revideres minst én gang i hver valgperiode. Den skal også vurderes ved vesentlige endringer i regelverk, selskapsavtale, oppgaveportefølje, risikobilde eller økonomiske rammer. Styret og daglig leder kan foreslå endringer når erfaringer fra drift og utvikling viser behov for det.

15. Ikrafttredelse

Eierstrategien gjelder fra den dato den er vedtatt av eierkommunene og behandlet i samsvar med selskapsavtalen. Tidligere eierstrategi erstattes fra samme tidspunkt.

Eierkommune	Vedtaksdato	Saksnummer
Ringebu kommune		
Sør-Fron kommune		
Nord-Fron kommune		